

Landets statsforvaltere

Deres ref.:
Vår ref.: 20/47932-893
Saksbehandler: Martin Wikören Mogstad
Dato: 04.01.2022

Redegjørelse om ansvarsforhold ved grenseoverganger

HelseDirektoratet har mottatt flere henvendelser om ansvarsforholdene ved grenseovergangene, spesielt knyttet til hva kommunen skal gjøre i forbindelse med testing av innreisende. Under følger en redegjørelse for kommunens ansvar og dens relasjon til andre aktører etter smittevernloven.

REDEGJØRELSE OM ANSVARFORHOLD

Det følger av smittevernloven § 7-1 at kommunen skal sørge for at alle som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen med hensyn til smittsom sykdom er sikret nødvendige forebyggende tiltak, undersøkelsesmuligheter, behandling og pleie utenfor institusjon og pleie i sykehjem eller annen kommunal helseinstitusjon. Kommunen skal også utføre de oppgaver innen smittevernet som pålegges i smittevernloven eller bestemmelser i medhold av loven, jf. § 7-1 andre ledd.

I medhold av smittevernloven § 4-3, er reisende til Norge blant annet ilagt plikt til å teste seg ved ankomst, jf. covid-19-forskriften § 4d. Kommunen skal, etter smittevernloven § 7-1 andre ledd, sørge for at reisende får gjennomført testing i tråd med bestemmelsen i covid-19-forskriften § 4d. Det innebærer å legge til rette for testing ved grenseovergangsstedet for personer som har testplikt, samt å legge til rette for testing andre steder i kommunen, dersom den reisende gis anvisning om å teste seg ved en offentlig teststasjon. Ansvaret for å sørge for et testtilbud innebærer ansvar for organiseringen av teststasjonen på Gardermoen med nødvendige støttefunksjoner, blant annet køordning ved teststasjonen og i samarbeid med flyplasser sørge for skilting o.l. slik at de reisende lett kan finne frem til teststasjonen.

ANDRE ETATERS PLIKT TIL BISTAND

For å kunne utføre sine pålagte oppgaver etter smittevernloven og tilhørende forskrifter, vil kommunen ofte være avhengig av bistand fra andre myndigheter. Det følger av smittevernloven § 4-10 første ledd at ansatte ved politiet, tollvesenet, havner, flyplasser, Mattilsynet, Forsvaret, Kystvakten, Kystverket, Fiskeridirektoratet, Sjøfartsdirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap plikter å bistå med gjennomføringen og overholdelsen av bestemmelsene som er gitt i denne loven eller helse- og

HelseDirektoratet

Avdeling personell og godkjenning

Martin Wikören Mogstad

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

omsorgstjenesteloven, eller i medhold av disse lovene. Det er videre presisert i § 4-10 fjerde ledd at "I tillegg til pliktene etter første og andre ledd skal politiet etter anmodning bistå med gjennomføringen av tiltak etter §§ 4-1, 4-3, 5-2, 5-3 og 5-4".

Testplikten etter covid-19-forskriften § 4d er hjemlet i smittevernloven § 4-3, og er således et "tiltak etter § 4-3", jf. smittevernloven § 4-10 fjerde ledd. Det innebærer at politiet har plikt til å bistå kommunen med gjennomføring av testing. Plikten inntre "etter anmodning", slik at kommunen anmoder om bistand fra politiet når kommunen anser det nødvendig for å kunne ivareta oppgavene kommunen er pålagt gjennom smittevernloven og tilhørende forskrifter. En tilsvarende bistandsplikt tilligger således en rekke andre myndigheter, jf. oppramsingen i § 4-10 første ledd.

HVEM MÅ BE OM BISTAND, OG HVA MÅ VÆRE UTPRØVD?

Kommunen må selv angi og avtale nødvendig bistand med de myndighetene det er behov for bistand fra. Bistand kan eksempelvis innebære å sette opp sperringer, ha vakthold, gi informasjon til reisende osv. Bistand kan også innebære å "gi anvisning til den reisende om å teste seg ved offentlig teststasjon eller ved hjelp av selvtest innen 24 timer etter ankomst", jf. covid-19-forskriften § 4d første ledd siste punktum, som presiserer at "myndighetene" kan gi slik anvisning.

Før kommunen ber om bistand fra politiet eller Sivilforsvaret, bør det ha vært forsøkt andre løsninger som for eksempel innleide vektertjenester, i den grad det er mulig ut ifra oppgavenes art. Helse- og omsorgsdepartementet anser det ikke naturlig at § 4-10 fjerde ledd brukes av kommunen i tilfeller hvor bistanden kan utføres av andre aktører.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Hilde Skyvulstad
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

